Ч. 175 (13.123). Львів, середа 10. серпня 1932. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол., Чвертьрічно 12·00 „, Піврічно 24·00 „, Річно 48·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після перемоги Гітлера.

Берлін, 5. серпня 1932.

Ніколи не варто наперед подавати вислідів близьких виборів. Майже завсіди автор передбачувань мусить пізніше виправдувати свої помилки. А якщо ці трапляються кілька разів, то читачі перестають цікавитися такими гороскопами. Ваш кореспондент знав це добре, коли писав десять днів перед німецькими виборами „**Стан облоги і вибори**“ („Діло“ ч. 162, з 26. липня). Проте він відважився подати не тільки загальні „пророкування“. Для перевірення власної поінформованости й орієнтації у надзвичайно складних відносинах у Німеччині, зризикував він **наперед** визначити кількість мандатів „національної опозиції“. Гітлер — **коло** 240, Гугенберг — **коло** 40. І це стало дійсністю! Поправка: Гітлер — 230, Гугенберг — 37. Більшої точности вимагати не приходиться. Особливо тому, що дрібні партії підвищують мандати „національної опозиції“ до 283 (прогноза: **коло** 280). А найважніше, що противаймарським партіям дійсно не вдалося осягнути абсолютної більшости.

Цей факт завзялася використати вся преса — від центру аж до комуністів, як доказ „поразки Гітлера“... З питомою — біржовим колам безпардонністю та заїлістю пресовий хор Ульштайна—Мосе—Мінценберга і т. д. заспівав: „націоналізм у занепаді“, „кінець Гітлера“, „перемога республиканців“... Ми це добре розуміємо ж групово-партійну пропаганду для внутрішнього вжитку. Одначе не можемо ми, українці, піддаватися цим кличам. Бо ми не хочемо закривати наших очей на правдивий стан.

В дійсности „поразка Гітлера“ виглядає ось як: За 22 місяці кількість націоналсоціялістичних послів зросла на яких 110%. „Червоний Берлін“ вперше за останніх 30 років віддав провід націоналістам (Гітлер має перше місце, комуністи — друге, а соціял-демократи опинилися аж на третьому місці). Центрово-католицька Баварія відвернулася від пануючої там „баварської народньої партії“ і віддала Гітлерові першенство. Тірінгія, де населення вже знає націоналсоціялістичний режим з часів Фріка, віддала Гітлерові більше половини голосів. Тільки завдяки абсурдному адміністративному поділові (околиці Ерфурта творять пруський острів на тірінгській території), не мають націоналсоціялісти абсолютної більшости у ваймарському соймі. Одначе їх мандати там зросли аж на 330% (замісць 6—26). Наведеного вистарчить для спростовання пресових вісток фактично переможених партій. У міродатних колах Німеччини ніхто не піддається ілюзіям про занепад націоналсоціялістичного руху. Навпаки: там обмірковують, яким способом розвязати питання дальшого правління німецькою республикою.

Не рахуватися з волею мас і далі не допускати Гітлера до влади булоб дуже ризиковним. Націоналсоціялісти малиб вільну руку і протягом короткого часу придбали би бракуючі їм 10% виборців. Незалежно від того Гітлер міг би одного дня піддатися домаганням своїх підвладних і наказати „Марш на Берлін!“. Для цього він має тепер більше сил ніж потрібно проти республиканського „Залізного Фронту“. А хто знає, чи райхсвера не оголосить в подібному випадку своєї невтральности. Віддати Гітлерові влади не хочуть усі німецькі партії, від найправіших до найлівіших. Бож це моглоб привести до повного виключення всіх „провідників“ з політичного життя Німеччини на кілька поколінь.

Лишається остання надія на „компроміс“ між Папеном і Гітлером. Про це власне тепер і пишеться, і говориться. Виринають ріжні комбінації. Одна з них: Фрік або Штрасер — канцлер або міністр внутрішніх справ, Папен — пруський премієр. Друга: Шляйхер — канцлер, два міністри — націоналсоціялісти, Папен — посол у Льондоні. Спільним у всіх комбінаціях є те, що **після 31. липня в Німеччині рішатиме справи не парлямент, а фактична сила.** Цю силу творять: армія в руках Шляйхера—Папена і 14 міліонів у руках Гітлера. Не має значіння, чи ці сили скличуть про людське око райхстаг. Вони можуть легко обійтися і без цього. У всякому випадку вже тепер можна заповісти повний кінець „пятихвостки“ у Німеччині. Протягом 13 років усі переконалися в тому, що аритметикою далеко не заїдуть. Загальне, таємне, безпосереднє, пропорціональне і вільне голосування мусить перейти — кажуть — до історії. Німеччина верне незабаром до виборчої системи передвоєнного часу, коли в кожній окрузі вибиралося посла, а не лісту.

Крім цієї реформи будемо ми свідками далекойдучих змін у Німеччині. Всі ті зміни подиктовані життям і підтримані домаганнями націоналсоціялістів, вплив яких і без „кабінету Гітлера“ зростає кожної години. Досить згадати, що політичним комісарем німецького радія має стати націоналсоціяліст Шольц. Оскільки ми ще усвідомимо собі, що поза Берліном і великими містами націоналсоціялісти вже здобули владу та опанували маси, то не помилимося в оцінці їх виглядів. Щоби не вводити себе в блуд, мусимо зовсім щірвати з кваліфікуванням націоналсоціялізму як партії.

Він у своїй істоті є гостро-протипартійним. Його завданням є знищення всіх партій. Це типовий для нашої доби рух. Комунізм у Росії. Фашизм в Італії. Націоналсоціялізм у Німеччині. Перший зродився во імя всесвітньої диктатури пролетаріяту, а перетворився в традиційний московський імперіялізм. Другий і третій піднесли гасла відродження та величі власної нації. Всі вони заповіли боротьбу партіям і ту боротьбу вели і далі ведуть.

П. К—в.

Кілька листів із Англії.

(Від нашого кореспондента).

II. Самокритика англійців. — Леґенда про кольонізатора.

Причина цих пророчень, які ніколи вповні не вмовкають, а врядигоди підіймаються до розпучливої висоти, не в чому іншому, як саме в тих прикметах англійської раси, які забезпечують цю країну від справжнього „занепаду“. Обовязок опозиції критикувати все, що робить уряд, і вишукувати всі некорисні явища в житті країни, неминуче приводить до того, що ніколи не хибує не песимістичних даних ні осудів. Довол: зібрати в купу те, що ріжні партії говорили, одна за другою, коли були в опозиції, — а картина безупинного „занепаду“ змалюється сама собою. Ця вдача англійського політичного устрою, основаного на безупинному взаїмному критикуванні одного англійця другим, довела до загального критичного настроєння англійської суспільно-політичної літератури. Остання менше всього силкується „піднятн духа“ читача оптимістичним зображуванням національних прикмет і успіхів тай самовдоволеними порівнуваннями з іншими народами. Для такого самохвальства англійська національна гордість занадто велика і безумовна: неначеб то англієць міг чванитися тим, що в інших народів іще гірше! Тому англійці передовсім зосереджуються на критичному розгляді гострих і болючих питань, яких не хибує ні в одного народу, ні в одну епоху, як тільки люди хотять бачити ці проблеми, не вижидаючи аж поки вони не розростуться до справді катастрофічних розмірів.

Відноситься це зосібна до сьогоднішньої господарської крізи, яка не стільки розпадалася в Англії, скільки була вперше там завважена і признана глибокою недугою господарського орґанізму країни. Діялося воно в Англії вже тоді, коли інші народи ще закривали очі на дійсність і силкувалися всякими полу-засобами піддержати оптимізм і фіктивний гаразд — аж поки не попалися в іще важчу крізу. Розуміється, нинішне покращання фінансового і почасти й економічного положення Англії далеко ще не приносить розвязки корінного питання про те, яким чином країна, яка досі жила вивозом промислових витворів, має приспособитися до нових умов, сотворених загальною індустріялізацією всього світа. Хоча кріза ця заставила Анґлію примінити протекціоністичну систему як засіб боротьби проти автаркістичних змагань інших держав, то для Англії ідеал автаркії неможливий: Англія виживити сама себе не в силі.

Багато тих явищ, на які залюбки покликуються віщуни англійського сумерку, свідчить не про щось інше як про приладжування, приспособлювання анґлійської людности до нових обставин світової господарки. Оттава — великий крок у цьому процесі.

В звязку з цим слід також покінчити з перебільшеними уявленнями про „кольонізаторську“ ролю англійців у минулих часах. В дійсности англійська „кольонізація“ переважно зводилась до діяльности розмірно невеличких гуртів англійців у ролі завойовників і господарських піонірів та організаторів заморського світа. Про трохи значніший рух англійської людности за океаном можна говорити щотільки в XIX-ому столітті; одначе і той рух уявляв собою лише другорядне русло більшого потока, що плив із села в міста. Справжній масовий вихід доконався тільки з Ірляндії, та цей ірляндський рух не стояв у звязку з анґлійською кольонізацією, бо весь він ішов у Зединені Держави, де ірляндці нічого не кольонізували, а тільки доставляли робочі руки міському промислові й будівництву, — так само зрештою, як і більшість інших европейських емігрантів, у цьому числі й самих англійців, яких добра половина теж ішла до Зединених Держав. Розмірами й скількістю скромна англійська еміграція до англійських кольоній змогла там відограти рішаючу ролю в змислі національно-культурного розвитку країни просто тому, що анґлійці не мали там у XIX-ому столітті ніяких европейських суперників поважних числом і якістю — бо чейже ні одного ні другого не можна по справедливости сказати про галицько-українську еміґрацію в Канаді. Тому Австралія і залишилася країною міст, окружених полупустими просторами, а Південна Африка — країною білих „панів“ серед моря чорних. Трохи численніший англійський кольонізаційний рух пішов уже в нашому столітті до Західної Канади — задля особливо догідних умов тамошнього ґрунту.

Заморський рух в Анґлії ніколи не міг іти в порівнання зі зростом людности в самій країні, себто зі зростом англійських міст на підкладі торгово-промислового розвитку. Трудність дальшого розширення ринків після війни привела в Англії (як і в Німеччині) до витворення постійної надвишки робочих рук. Надвишка ця спричинила й тривке безробіття, якого в Анґлії не припізнило — як воно було в кількох післявоєнних роках у Німеччині — горячкове розбудовування промислової „вавилонської вежі“, що швидко, на наших-же очах, розвалилася серед громового гуркоту (який досі лунає з Німеччини), засипаючи німецьку народню господарку під своїми обломками. Друга основна ріжниця між англійськими і німецькими відносинами є в тому, що в Англії природний приріст людности вже майже здержаний наслідком упадку скількости народин; при чому англійське село, зовсім вилюднене ще перед війною не заливає міст безробітними, як воно ще діється в Німеччині.

Припинення англійського переселенського руху за океан не є наслідком „малтузіянства“, а радше навпаки: відсутність цього виходу, в звязку з внутрішнім безробіттям, веде за собою дальше обмежування народин. А причина припинення цього руху лежить не в чому іншому як у тому, що хліборобська кольонізація сталася невигідним підприємством супроти всесвітньої хліборобської надпродукції, тай у тому, що скрізь у світі є надмір робочих рук. Питання про вихід із суперечности між загальним зро-

стом продукційних сил і недостачею ринків може рішитися лише в світовому розмірі, „масштабі".

Те, що затіюється в Оттаві, і те, що — на іншій площині — так болюче експериментується в евразійському союзі, має по суті ту саму ціль: розвязати цю суперечність — підставову, глибоку, безприкладну в історії людства.

В. П.

Масово переносять учителів до реґату.

В урядовім листку міністерства освіти находимо поверх 100 імен учителів і професорів з Черновець, котрих переносять на нові посади у старім королівстві. Це перші плоди націон.-хліборобської партії, перша її діяльність. Місяцями учителі і професори не дістають платні. Бодай би їх не кидали з місця, де вони осіли. А то ні, в цьому тяжкому часі захотілося урядові румунізувати Буковину ще дальше, уніфікувати, перекидаючи учительські сили звідси до реґату, а з реґату сюди. Цеж руїна цих нещасних людей. Та що це уряд обходить! Аби ціль осягнути, аби уніфікувати. А що на це наші парляментаристи?... („Час").

—o—

Війна в південній Америці.

Проба Союзу Народів і американських Злучених Держав замирити Болівію з Параґваєм стрічається з трудношами з огляду на скомпліковане повязання господарських інтересів на спірній території Ґран Чако. Параґвай приняв без застережень пропозицію Злучених Держав подібно як перше Союзу Народів. Однак Болівія відкинула це посередництво, заявляючи, що тільки тоді признасть конфлікт за Чако скінченим, коли дістане доступ до ріки Параґваю та до моря. Тимчасом болівійські війська атакували параґвайський форт „Президент Аваль", але їх відкинули з великими втратами. Це тільки піднесло воєвничість параґвайського населення.

—o—

За дальше припинення зброєнь.

Президент розоброєної конференції Гендерсон вислав до всіх урядів, заступлених у розоброєній конференції, письмо, в якому просить повідомити негайно, чи вони схильні згідно з рішенням розоброєної конференції з 23. липня ц. р. зголитися на продовження припинення зброєнь від 1. листопада на чотири місяці.

Що таке Америка?

(Допис зі Злуч. Держав Півн. Америки).

Сьогодні прочитав я в нашім американсько-українськім часописі статтю із зазивом до земляків в Америці дописувати до краєвих ґазет про американське життя. Двацять літ добігає, як покинув я перший раз рідний край і пішов на мандрівку в новий світ. Мені здається, що я ще одною ногою у Львові, аж тут читаю, що цей рідний край потребує оживлення духа від заокеанських українців. Значить, я вже не „старокраєвий", а „заокеанський" і, на думку автора статті, мій спосіб думання відмінний від краєвого. — Це зовсім можливе, бо нас ділить не лише 20 літ часу, але ще й епохальний перелом, тобто світова війна, а в додатку до цього величезна ґеоґрафічна віддаль.

Пригадую собі вікно в редакції „Діла" на II. поверсі в будинку „Просвіти". Дивлюся на Ринок і виджу тих львівських передвоєнних сидух, що продають молоко й огородовину львівським господиням. Пригадую собі вуличний шум і рух аперед 20-ти літ. Сьогодні, припадково, сиджу в Ню Йорку в малій кімнатці при вікні, що виходить на вулицю і приглядаюся мимоволі тутешньому рухови. Це одна з найзвичайніших вулиць, а не головна площа, як львівський ринок. Але рух тут без порівнання живіший, який я затямив у Львові. Пересічно що півтора мінути переїздить автомобіль. Що кілька годин великий автомобілевий віз-„трок" — з величезним збірником води — скроплює вулицю, а так основно, що змиває буквально всякий бруд і заступає таким чином замітачів вулиць. А що це друга половина липневої спеки, то вода відсвіжує все вуличне життя.

А це життя — це щось такого, що навіть і мене, 20-літнього американця, може здивувати. На сходах, що ведуть до дому, в якім я маю кімнатку з бюрком, сидить гурма старших і молодших дітей і грає в карти. Коли я хочу дістатися до входових дверей „мого" дому, мушу дуже обережно просити їх, щоби усунулися на бік, бо я йду до бюра. Дехто з менших встане і зробить мені місце, не застановляючися, а зараз таки сідає далі до гри. Біля згаданих сходів йде вуличний хідник, широкий на 4—5 метрів. На хідниках стоять діточі візки, а в них немовлята та кількамісячні діти, а зараз таки за тими візками стоїть ряд автомобілів, бо напроти є клюб (щось ніби касино) жидівських акторів. Отже, як хто приїде до клюбу, то оставляє авто на вулиці. Сама вулиця широка на яких 10 метрів.

А що можна бачити на тлі отсього вуличного руху?

Треба сказати, що день дуже жаркий — ... ступнів Фаренгайта. Духота така, що з безправила мущини сидять у сорочках, без блюз... А все, що живе в мурованих домах, вибігає на вулицю. Доми мають пересічно по 6 поверхів. В одним домі живе по 10—15 родин. В кожній родині тут, в убогій дільниці, славнім Іст-сайд, по 4—5 дітей. Що ці діти мають робити, не маючи майдану до забави? Припадково більшість дітей українського роду. Але нікому ані не снилось, щоби вони говорили між собою по українськи. Вони американці з анґлійською розговірною мовою. І тому, що вони американці, американське місто Ню Йорк дбає про них так, як про своїх. І ось яке видовище: По середині вулиці поставлена досить низька сітка до ситківки (лавн-тенис). З одної й другої сторони дорослі дівчата й хлопці грають завзято ситківку, а що півтори дві мінути переїздить авто і вони мавпувато вступаються йому на бік. Зараз грають далі, не звертаючи уваги на те, що сталося. А серед забави зойк, як у нас на Великдень на сільськім цвинтарі. Цей зойк скріплюється ще іншим видовищем. Таки зараз побіч ситківки поставив міський уряд великий туш і злучив його з водним краном. З тушу ллється безпастанно вода, розприскуючися в промірі на 5—6 метрів. Десятки дітей, звичайно 4—6-літних, повбирані у купелеві строї, бігають попід туш і купаються в холодній воді. Авта переїздять попри них, або їх розганяють, але їх це не журить. Вони ратуються перед літною спекою.

!! Нова книжка !!

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Обемом 244 сторін. Ціна 3.— зол. Для передплатників „Діла" 2.— зол., із порученою пересилкою зол. 3.10. Замовляти в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10, або у всіх українських книгарнях.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. СЕРПНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 2)

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

СОКІЧІ ПИШЕ ДЕННИК.

В неї багато меляхолії. Часом вибухає веселістю, сміхом, але мене вже не виведе в поле. Найбільша її веселість покриває тільки притаєний жаль, тугу. Кажуть, що всі славянки такі. Не знаю.

Катінка це матеріяльно незалежна жінка. Взагалі мушу сказати, що найбільше відповідає вона тому ідеалові европейської жінки, що я створив собі на підставі прочитаних книжок, ще в Японії.

Вона зовсім не зальотна. Живе своїми думками, примхами, може споминами.

Коли уперше віддалася мені, говорила про призначення. Вона вірить у фатум. Ціла поринає у світ своїх фантастичних ідей. Деякі часом маловажні, події життя звязують її сильніше з мущиною як почування. Дивно!

Марінета.

Кілька ночей з черги снилися мені її очі. Це було томляче й хвилююче, наче перше переживання невідомої пристрасти.

Проте Марінета жахливо розчаровує. Поза покришкою краси і свіжости криється душа безкомпромісова і вульґарна.

Вже її усміх був ревеляцією для мене. „Цієї жінки стережися!", — сказав я зразу собі.

Бідний Такаяма, ніби цей пустельник Куме, нагорів на вид білої ніжки і з хмарки, де сидів, упав на землю*). Здається удар був надто брутальний для такої тяжкої особи.

Та хто краще за Марінету співає паризьких, бульварних пісень?

Хоч усміхається вона перфідно, сміх має ширий і заразливий. Завжди памятатиму, як сміялися ми разом з нею з бідного Такаями. Просто боки зривали. Але щось в неї є, що навіки лишається чуже для японської вдачі. Ми такі формалісти...

КІМУРИН ПРОФЕСОР.

1.

Бідний Кімура, як добре памятаю його завжди всміхнене обличчя з маленькими оченятами, що сяли темним вогнем віри і надії. Він студіював хемію й обвантажений книжками гнав коридорами нашого дому наче зовсім молоденький школярик, що поспішає на недозволену партію футболю. Коли вдалося задержати його на мить, то весело всміхнені очі виявляли якийсь несупокій і неймовірну діловитість, якби чекало Кімуру, на перехресті бульварів за 5, найдалі 10 хвилин, важливе побачення, вогкі уста коханої дівчини, може листоноша з грошевою посилкою зпоза моря. Його уста тремтіли, а слова не мали цього конкретного значіння, що у мові інших людей. Ні, Кімурині слова мали щось з пливкости почувань і невпійма140ности підсвідомих відрухів волі, що врешті-решт, упевняли в одному, що думки японця були десь далеко, не тут і не з нами. Але де саме?

Тільки раз, однісінький раз, удалось мені почути від нього щось, наче пляни про майбутнє, мрії, може сміливі, але до подробиць впорядковані. Ми сиділи в куточку великої салі. Кімура держав у руках розгорнений том якогось астрономічного підручника, а я сидів біля нього і, дослівно, не давав йому вчитися. Вечірній спокій заохочував до сповіди. Білі зуби японця сміялися в усміху, руки тремтіли нервово. І я почув від нього довгу лісту европейських і американських міст, що славилися хемічними факультетами, а поруч кожного цифру літ майбутніх його студій. Це було приблизно так: Вірцбурґ 2 роки, Гайдельберґ 3, Оксфорд 3, Філядельфія 2... Ліста тягнулася на десятки літ. Я глянув на блідоньке Кімурине обличчя, на його мізерний вигляд, на тремтливі руки. Але що значив його вигляд супроти надій і віри? Чим були скромні матеріяльні засоби супроти волі?

Проте поза Кімуриною надією й волею, поза його впертістю й мізантропією, стояв хтось третій, про якого істнування спочатку я й не знав навіть. Бо й якжеж було знати про когось неприсутнього? Кімурин професор цеж була лише тінь, телепатична сила, таємна суґестія, що заволоділа нашим товаришем. Правду кажучи, то, не вважаючи на фотографію старенького японця, що висіла в Кімури понад ліжком, я не зовсім вірив у реальне, матеріяльне істнування цього маґіка. Чи можливе, щоби в житті людини, молодого студента, професор значив так багато, щоби на десятки тисяч кільометрів реґулювати кожен його крок, натхнути кожне його слово, щоденний хід думок? Незвичайне правда? Тому я, нетяма і не-японець, думав про себе, що фотоґрафія над Кімуриним ліжком це тільки симпатія, пошана, подив або дорога серцю памятка, а Кімура просто чудак разом з його листами-звітами. Річ у тому, що кожного тижня наш друг писав довгого листа до свого професора з ріжними подробицями про хід своїх студій, ба, навіть повсякденного сірого життя. Я здвигав раменами. Таке не водиться у нас. Воно нам п... трохи і смішно, пахне дітвацтвом, маминою спідницею.

Оця манія — бо якже-ж її інакше назвати? — нашого Кімури інтриґувала мене і я постановив зміритися, хоч на мить, з таємною силою невідомого професора. Наш друг, як я вже казав, не виходив нікуди з дому, хіба на виклади і до лябораторії, отже мені забаглося витягнути його до... каварні, хоч на часок відірвати від дивного впливу, побалакати з ним про щось безтурботне, про партію шахів, жіноцтво, прогульку над море.

(Продовження буде).

*) Алюзія до японської леґенди, що про неї є згадка у відомих памятниках [illegible] Кюко ... „Цуре дзуре гуса".

Яких 10 кроків від цієї купелі стоїть гурток дітей і грає „бейзбол" — щось у роді нашого битого мяча. Підбивають мяча деревляною палкою, як у краю „кічку". Мяч летить понад головами тих дітей, що купаються під імпровізованим тушом і понад голови тих, що бавляться в ситківку, і десь далеко на другім кінці вуличного квадрату („блака") стоїть другий гурток, що ловить підбитого мяча, і відкидає його назад у сторону першого гуртка, але так, щоби грача „збити з місця". Мяч не зловлений гуртком, що мав ловити, пігнав світами. За ним слідять десятки очей як тих, що мали його зловити, так і тих, що приглядаються грі. Мяч перекотився через поперечну широку вулицю, з правила в кожнім американськім місті звану „евнею" і ніхто за ним не біжить. — Тут є американська етика перехожих. Кожний з них, як побачить мяч, має обовязок підняти і глядіти, звідки він прикотився. Коли побачить гурму дітей-грачів, відкидає в їх сторону. Отже діти-грачі не мусять перебігати поперек вулиці, котрою йде електричний трамвай що-хвилі і їздять десятки автомобілів кожної мінути. Їх мяч прийде сам назад, без їхнього клопоту і вони далі ним бавляться.

Перед кількома літами відкрили у стейті Тексас в Злучених Державах велику підземну печеру, щось у роді тих, що їх находимо в Країні і в Австрії, із сталяктитами й сталягмітами. На дні тієї тексанської печери був ставок, а в ньому якісь животини, гейби пуголовиці. Але вони не мали очей. Природники прийшли до заключення, що пуголовиця, на протязі століть стратила очі, бо їх не потребувала. — З отими дітьми, що граються на людній вулиці в Ню Йорку, сталося щось противне. Це переважно діти наших спокійних галицьких сільських хліборобів. А тут, в осередку цього людського мурашнища, вони мусіли стати такими самими меткими муравлями, як ті, що десятками літ в Америці. Якби вони не пристосувалися до тих відносин; якби їх нерви не були відповідно притуплені; якби їх тіло не було таким гнучким, яким воно є: якби їх змисли не були відповідно розвинені в напрямі самозбереження, то кожна мінута приносила би свіжу смерть дитини. — А так, вони бавляться, бігають, регочуться — зовсім так, як українські діти в українськім селі, за своїм мрійливім, сповитім тишиною виї.

Ню-Йорк, дня 22. липня 1932.

Д-р С. Демидчук.

—o—

Свято на Маківці.

Цьогорічне свято. — 2.000 учасників. — Соборна Служба Божа і панахида. — Промови. — Теперішній вигляд цвинтаря на Маківці.

Як щорічно, так і цього року пройшло свято на Маківці незвичайно величаво. Велика слота, що затягнулася була на цілу добу, перед самим святом, вплинула, що правда, на зменшення числа учасників, але зате настрій зібраних був коли не вищий, то в кожному разі не гірший від настрою в попередніх роках. Всіх учасників свята могло бути яких 2.000 — число дуже поважне, коли взяти під увагу великі дощі, злі дороги і кепські часи.

Свято почалося в год. 11 передпол., коли то біля прибраного богато вінками і цвітами вівтаря почалася торжественна Служба Божа, до якої стануло трьох священиків. Співав дуже добре хор з Конюхів. Проповідь про культ поляглих і його вагу виголосив о. Горчинський зі Львова. Після Сл. Божої стануло 12 священиків до панахиди. Жалібна відправа на горі, якої всі учасники вислухали у глибокому скупченні, залишила по собі нестерте враження. Опісля виголосив ще прегарну настроєву промову емер. залізн. урядовець п. Устіянович, в якій зложив сердечний поклін Тіням поляглих на Маківці. Зате відпало, на превеликий жаль, посвячення пропамятної таблиці з іменами всіх поляглих — виключно із вини арт. С. Литвиненка, який зобовязався на письмі віддати готову таблицю ще до дня 7. червня ц. р., а проте не виконав свого зобовязання й донині, не зважаючи на всі можливі заходи секретаря Т-ва Охорони Воєнних Могил п. Карпінського й інших виділових Т-ва. Це мусимо на отсьому місці зазначити, аби не було зайвих нарікань на Т. О. В. М. Після богослуження, як і перед його початком, співали хори разом з учасниками стрілецькі пісні. Свято, підчас якого було трохи випогодилося (впав рясний дощ тільки підчас проповіди), закінчилося в год. 3. попол. Варто ще також зазначити, що ціле свято пройшло у зразковому порядку і без інцидентів.

Щодо учасників, то були це головно селяни з усіх сусідніх сіл, які вибралися на Маківку з процесіями під проводом своїх священиків. Крім того приїхало багато людей фірами з Угерська, Лисятич і Конюхова (Стрийщина), а також 25 осіб автобусом з Рогатина (рогатинці привезли із собою чудову ленту величезних розмірів, яку зложили на найбільшій могилі по середині). Літників з поблизьких літнищ було значно менше, як минулими роками, а безпосередньо зі Львова приїхало всього 8 осіб.

При кінці треба висловити щире признання скільській філії Т. О. В. М. не тільки за достойне переведення свята, але й за прегарне упорядкування цілого цвинтаря У. С. С. на Маківці, який дістав довкола новий паркан і нову входову браму, а також високий хрест і постійний вівтар на самій середині.

—o—

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всякого рода друкарські роботи 2-10
по найдешевших цінах!

Кара за крадіж у Радянщині.

МОСКВА, 8. 8. ПАТ. Тутешня преса оголошує декрет Центрального Екзекутивного Комітету і ради народніх комісарів, який грозить за крадіж товарів підчас транспортів карою смерти або вязницею найменше 10 років або конфіскатою маєтку. Перша точка декрету каже, що товари, транспортовані залізницями або водою, хоч би належали до кооперативи або приватних осіб, користуються правами охорони державних транспортів. Друга точка зрівнує добро колективів і кооператив (врожаї на полях), запасів суспільних організацій, склепів і складів з державним добром та запевнює охорону перед крадіжю, грозячи карою смерти або вязниці найменше 10 років і конфіскатою маєтку. Третя точка заповідає рішучу боротьбу з протисуспільними кулацько-капіталістичними елементами, що допускаються насильств і погроз супроти членів колективів, щоби приневолити їх покинути колективи. Такі проступки рівняються проступкам проти держави і потягають за собою вязницю 5—10 років у концентраційних таборах. У всіх тих випадках нема амнестії.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. СЕРПНЯ 1932.

І. КАМІНСЬКИЙ.

За скарбами Довбуша.

У Лади храм і в Довбуша комори,
Аж у Сокільської княгині царство,
Де довгим сном спить втомлене лицарство,
Чекаючи, пок Гуцул-цар їм скаже:
„Гей, вуйте, легіні! Пора вставать вже...!
(Б. Лепкий: Не бійся споминів).

Чи мандрували ви коли дорогою з Кут, почерез село Тюдів, в глибину гір? Коли ні, то виберіться, а не пожалуєте.

У ваших ніг гордий Черемош, що з голосним шумом котить кришталеві гірські води широким зарінком, з розмахом вдаряючи в пообривані береги. Погляд лине на протилежний берег — на зелену Буковину. Ось Вижниця, получена сьогодні знову мостом з галицькою волостю. Гарна, коли дивишся з цього берега й коли не доводиться тобі в ній гостити. А далі на тлі стрімкої гори і орнаменту гнучких ялиць деревляна, трибанна церковця. Наче чернеча пустиня, захована поміж зеленю, подальше від людських осель, манить до себе кожного мандрівника. Краще місце годі було для неї підшукати. А врешті могутній закрут Черемошу, що силою свого розгону промостив собі дорогу крізь масив рогового кремінню та синього лупака. Лютує в тому місці Черемош, наче гнівається, що плисти мусить між двома стінами, піниться і несамовито кидає гуцульськими сплавами.

Присідаєш на стрімкій скелі над примітивною пристанню для сплавів. У деревляній будці з написом „порт" що хвилини чути згуки телефонного дзвінка та розмову, що нагадує нам закамарки львівської рибної площі. Заповідають прибуття нових сплавів. За хвилину бачимо, як підплигують по срібній гриві Черемошу, ховаються на мент під водою, але в ту мить знову виринають, ведені вправною рукою керманича, що мусить дуже вважати, аби сплаву не кинуло об беріг і не порозбивало.

Місце справді небезпечне. Називають його Козачим плесом. Народня легенда каже, що тут кидалися із стрімкого берега в воду козаки й потопали.

Дальша дорога неменше романтична. Врешті доходимо до Сокільського. Перед нами височенна стіна, начеб людська рука її обтесала, відкриваючи перед людським оком її постепенну геольогічну формацію. Лячно стає кожному, хто переходить дорогою, що тягнеться попри саму скельну стіну. У долині бурхливе плесо Черемошу, якого води з шумом перевалюються через вистаючі скельні зломи і люто вдаряють в камяне обмурування. Над вами грізна стіна, від якої віє холодом. Лячно стає на думку, що ця стіна, поперетикана повісьмами крихкого лупаку, може задрожати в своїх основах і цілі звали каміння можуть вас погребати на вічні віки. Маєстат грози, зачарованої в німому камінні, приковує до себе, але одночасно повертає ваш погляд у противний бік, де осяяні сонцем усміхаються до вас лагідні гори буковинської сторони.

Якась таємна сила каже вам пнятися на верх стіни. Обризькує вас водопад Сикавки, висмикується з гомоном дрібне каміння зпід ваших ніг, щоби з розмахом перескочити дорогу й щезнути в темно-зеленій безодні Черемошу.

Стоїте над пропастю. Довкола чудова панорама. З долини долітає зловіщий пошум, перемчить часами сплав, а ви довго стоїте, наче приковані до місця. Довкола вас легендарний світ, такий інший, такий дивний, як дивне ціле Сокільське, про яке співав Федькович:

„Десь давно-давно стояла
На Сокільському святиня
Лади Дажбога святиня,
Вся у рожах і кидрині,
Вся з кришталю дорогого,
З маймуру та злата кута,
Та в порфіри та у парчі
Мов княгиня одягнута".

Тут відбуватися мала по давній легенді боротьба двох богів: білого бога й чорного Дажбога. Король Гуцул повалив чорного Дажбога топором. Це сталося на Купала.

Білобог сказав тоді до короля Гуцула:

„Задля тогож у гору цю
В середину будь заклятий
І „Сокільський" ме гора ця
Від сьогодні в світі зватись:
Бо аж доти меш в ній спати
Ти по моїй божій волі,
Аж на Купала одного.
Пушу свої я соколи".

І спить Король Гуцул, оспівуваний легендами легінів, під пошум сердитого Черемошу, по спині котрого котиться гуцульське добро в далекі, чужі сторони. Спить окружений фантастичними скелями: церковцями, каглами Довбуша, що наче зачаровані фортеці вистрілюють споміж зелені, по всіх майже верхах.

„Кагли Довбуша" це мав бути захист для опришків Довбуша. Округлими отворами, що справді виглядом нагадують кагли в печі, діставалися вони до нутра скали, де в печері крилися перед переслідуваннями, там ховали зброю та свої скарби. Легенда голосила цілими роками, що ті скарби там досі лежать, що в підскельних печерах находиться багато золота та дорогоцінних речей. Але важко туди дістатися. Були цікаві, що всувалися в оці кагли, але далеко не могли дістатися. Або кагла була за вузька, або загалом скінчилася.

І були би ті кагли дальше в спокою, була би про них ішла лише фантастична вість по тихих горах і зарінках, якби не лихоліття, яке навістило Гуцульщину остатніми роками. Коли голод і нужда заглянули майже до кожної гуцульської хати, коли відпали заробітки по лісах і долах, пригадало собі обідолашене населення Гуцульщини таємні Довбушеві скарби. Це, що було лише легендарною видумкою, стало для кожного Гуцула дійсністю. Він почав пильніше приглядатися каглам, прикладав ухо до німої скали, та стукаючи, почав слухати, чи не обізветься гомін. Хоч для кожного ясне, що ці кагли, це нічого іншого, як наслідки ділання води й атмосфери на крихкий камінь, що таких каглів скрізь повно і є вони добрим пристановищем для сичів і половиків, гуцул рішив збагнути тайну..

Цілими днями йшов стукіт по горах. Це гуцули добувалися до скарбів Довбуша. Розбивали сокирами, підважували скалу, поширювали кагли в повній вірі, що найдуть скарби. Цілими днями важкий піт обливав їх чола, скала розвалювалася в їх мозолистих руках, але результату не було.

Врешті махнули рукою. Коли переходите сьогодні біля тих скель, бачите лише відламки каміння, які своїм білим виглядом переконують вас, що тут недавно працювала чиясь рука.

Скарби остали дальше в сфері легенди, а гуцул голодний і прибитий як передше.

Кути, в серпні 1932

Живець Підлюте.

Враження з лікарської прогульки до живця Підлюте.

В Брошневі кидаємо державну залізницю і приміщуємося вигідно на моторовій дрезині, яку заздалегідь вислала по нас управа живця. Дрезина ця має нас завезти на рейках вузкоторової залізнички, котра веде аж під чехословацьку границю, до самого Підлютого.

Прегарний, ще холодний ранок. У воздусі вичувається свіжий подув поблизьких гір. Тому, що сидимо на самому переді моторівки, у безпосереднім звязку з простором перед дрезиною, яка біжить зі скорістю близько 30 км. на годину, змагаються наші враження і щодо скорости їзди і щодо краси околиць, через котрі переїзджаємо.

Спершу їдемо серед безмежних, прегарних, повних пільного цвіту левад, що є гарніші від найгарніших килимів. Каплі роси, які ще не мали часу висохнути, блестіли у світлі ранішнього сонця наче самоцвіти, або інші дорогі камені. Минаємо кілька сіл. Неділя. Святочний настрій, який і в нас на душі. Хоч ми наскрізь реалісти, та проте в нашу душу вкрадається мрійливість.

Зараз за Перегінськом вїзджаємо в Ґорґани і наша дрезинка біжить між горами вузкою долиною, куди пливе весела і прегарна, але коли люта, то і страшна княгиня тих гір: Лімниця. Шофер, що веде нашу моторівку, розказує нам деякі ґрізні подробиці останньої повені і показує місця, де вода забрала значні куснї землі. А веселаж вона, та Лімниця, здається говорить і співає шумом своїх шипотів.

Минаємо гору Сокіл, на якій донедавна містився пластовий табор, а тепер там кліматична оселя Українського Гігієнічного Товариства. На нашу просьбу шофер задержав моторівку і ми, користаючи з ввічливости настоятеля оселі д-ра Юліяна Кордюка, звиджуємо її. Застаємо хлопців при вправах. Здорові, ядерні, осмалені сонцем молоді тіла так і гармонізують з молодим лісом, що окружає табор. Дуже мило вражає дисципліна, чистота і простота. На жаль, обмежений час не дозволяє задержуватися нам довше і розпрощавшися з милими господарями, їдемо дальше.

Здалека бачимо прапори на будинку літової оселі Осмолоді, в якій перебуває тепер близько вісім десяток дітей. Саме нині має відбутися посвячення цієї оселі, яку жертвував для наших найменших митрополит Андрій Шептицький.

Минаємо Камянець з його приманчивими віллями і вїздимо в Підлюте. Переїзджаємо попри митрополичу кедрову палатку і задержуємося перед головним будинком управи живця.

Вже перше враження, яке робить на нас живець, є незвичайно корисне. Порядок, чистота і ввічливість нагадують подібні місця за кордонами. Управа міститься в будинку, де є лазнички. Є це стилева одноповерхова палатка, з отвертим ґолем, де на випадок дощу лікуванці можуть вигідно зажлати на свою чергу. Всіх купелевих кабін є одинацять. Кожна з них ясна, чиста, вигідна. Купелі видають виключно за лікарським дозволом. Вода, яку беруть до купелів, відповідно огріта, а як головні складники має сіль і сірку. Вже в початках мин. століття була знана лічнича вартість цієї води головно в недугах на тлі ревматичнім, так, що не лише з близької, але й дальшої околиці сюди зїздилися хорі та хвалили ділання купелів. Побіч лазничок є нововибудований кіоск із проводами води до пиття з джерел Андрея і Сильвестра. Не тут місце подавати докладний звіт з аналізи цих вод. Хто цікавився би ними, дістане їх в управі живця. Згадаю лише загально, що вода з джерела Андрея має у своїм складі попри сіль і інше як головний складник сірку, а з джерела Сильвестра бром. Мають вони значіння при хоробах обміну речовин, хоробах мочових і жовчевих доріг, печінки, органів травлення та кровобігу.

Будинок з лазничками стоїть у вузькій кітлині у підніжа гори Лютої: звідси й назва купелевої оселі Підлюте. Дещо вище зладжена вигідна пляжа для сонячних купелів. На томуж збочі Лютої трохи вище і в бік від лазничок стоїть памятник для кардинала Сембратовича, котрий, як свого часу писав д-р Е. Озаркевич, був формально залюблений в Підлютім і зробив багато доброго для його розвою. Він то власне побудував кедрову палатку, про яку я вже згадував.

Як певно загально відомо, Підлюте лежить у межах земель, що належать до нашої митрополії у Львові, а його історія вяжеться з історією цієїж митрополії. Першу згадку про Підлюте стрічаємо в життєписах митрополита Анґеловича, якого наслідник митрополит Левицький вже й сам лікувався в Підлютім на гостець і вислід того лікування мав бути добрий. З тих часів маємо вже перші аналізи вод з джерел Підлютого.

Також і теперішній митрополит любується в Підлютім і цінить його вартість, чого найкращим доказом поза інвестиціями, які там поробив, є те, що й сам враз із кількома видніщими членами Капітули перебуває цього літа в ньому для лікування. Перед війною митрополит пішов на зустріч львівській „Медичній Громаді“ і віддав т. зв. білу палатку в Підлютім на санаторію для хорих студентів, а крім цього ще й багато причинився до її внутрішнього уладження. Завдяки митрополитові обняв у цьому році управу живця проф. д-р М. Паньчишин і корисний вплив цього щасливого кроку вже сьогодня дається завважити.

Напроти лазничок стоїть між пишними кедринами невеличка, але гарна церковця, яку вибудував ще митрополит Яхимович. Той-же митрополит побудував також і перші лазнички й надав живцеві перший вигляд лічничо-купелевого заведення.

На північ від церковці і серед цвітників стоїть головний мешкальний двоповерховий будинок, в якому міститься близько двацять вигідних і милих кімнат для лікуванців. У полудневому напрямі є доволі новий, вже по війні виставлений великий будинок, в якому містяться кухні, склеп і велика їдальня саля, що може примістити й до сотні гостей. Коли ми при їдальні, то не можу поминути й того, що кухня, яку веде бувший січовий стрілець — цілий персонал самі свідомі одиниці! — дійсно знаменита, до вибору мясна або яринна, а смачна, що й у Львові такої годі підшукати. В цьомуж будинку є крита кругольня, а зараз побіч ладять теннісовий корт. Дальше на південь розширяється кітлина і веде до оселі Осмолоди. Директор живця п. Гладкий, незвичайно енерґійна і метка людина, показує нам на т. зв. Лютошарах, зараз за Підлютим, ще перед Осмолодою, царинку, де теперішня управа живця думає в слідуючому році поставити більший мешкальний будинок, який буде надаватися для хорих на хороби дихальних проводів; треба знати, що в цьому році не було можна примістити в заведенні більше як сорок лікуванців, так, що управа була приневолена в деяких випадках відмовляти місця. З купелів користало більше осіб, бо багато з них мешкав в поблизькому Камянці. Він віддалений всього леди один км., а прохід до нього плайком належить чи не до найгарніших.

Саме викінчують монтаж динамомашини у щойно вибудованій електрівні. Інсталяція вже всюди по кімнатах і головних алеях переведена. На жаль, не можемо лишитися до вечора і подивляти Підлюте у світлі електричних жарівок, бо пора відїздити, а хочемо ще використати купіль у Лімниці.

Зі щирим жалем, що не можемо довше лишитися прощаємо Підлюте, бо можна тут не лише лікуватися, але також прекрасно відпочати та робити прогульки на околичні гори, на Високу, Ґрофу і ін. Попри природну красу жадна місцевість у наших горах не має такого виключно нашого національного харктеру, як саме Підлюте.

Вертаємо критою дрезиною, яку нова управа живця закупила для гостей живця, так, що і ця, дотепер найслабша сторона живця, а саме комунікація, є щасливо розвязана. Хоч воно може і краще булоб, щоби та комунікація не була надто догідна, бо в цей спосіб може цей куток наших гір задержати свій природний і чистий національний характер.

Лікар.

Д-р Богдан Макарушка
ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕЛЧИНСЬКА 2
повернув
і ординує щодня від 3—5.
162 **Тел. 46-74.** 2—1

Свято пятьдесятьліття чит. „Просвіти“ в Комарні.

Пів століття освітньої праці. — Величаве свято. — Зїзд комарнянців. — Академія. — Спільний обід. — „Невольник“. — Товчок до дальшої праці.

По ювилейних святах Матері-„Просвіти“ приходить черга на ювилеї її дітей, читалень „Просвіти“. Пів століття освітньої праці — це неабиякий шмат часу. Тому й не диво, що комарнянські міщани рішили як можна найсвяточніше вшанувати пятьдесятьліття істнування своєї читальні „Просвіти“.

День 21. липня ц. р. був дійсним святом в Комарні, хоч був це будний день. Хто лише з ранку увійшов на передмістя, той відразу відчував, що це не будень, а свято. Всі, дослівно всі, від найстаршого до дитини, святочно прибрані збиралися йти на це свято.

Як відомо, Комарно — це одно з наших міст, котре дало нам дуже поважне число інтеліґенції. Нема міщанської родини, з якої не вийшло би кількох інтеліґентів. Донедавна була і приватна ґімназія в Комарні.

Свято чит. „Просвіти“ було рівночасно і зїздом інтеліґенції, яка вийшла з Комарна. Зїхалися комарнянські інтеліґенти, щоби разом з ріднею гідно відсвяткувати ювилей читальні, з якою у кожного звязані споминн з молодих літ.

Лише зачинало на день благословитись, як трубна орхестра „Сокола“ звіщала на передмістях святочний день. А в 8-ій год. рано стало 13 священиків до поминального Богослуження по померших основниках і членах читальні. Богослуження відправляло 5 священиків родом з Комарна та 8 з дооколичних сіл. Не було лише місцевого пароха, котрий на цей день „мусів“ виїхати до епископа до Перемишля. В часі богослуження виголосив глибоко обдуману проповідь о. кан. А. Пеленський. До богослуження співав міщанський хор, а на закінчення орхестра відіграла „Боже великий“.

З нової величавої церкви тисячна маса перейшла під стару церкву, де зачалася святочна академія. Перший промовив голова читальні п. А. Калимон, що в гарних словах вказав на вагу свята та привитав гостей і делеґатів, підносячи, що з особливою радістю витає сеніора інтеліґентів Комарна, о. кан. А. Пеленського, котрий ще як ученик шестої ґімназіяльної кляси спонукав міщан до заложення читальні. Найстарший член читальні міщанин п. Д. Ольховий, розповів опісля історію комарнянської читальні. Промови переплітав мужеський хор та орхестра. Від Матірнього Товариства „Просвіта“ витав свято член Головного Виділу п. Дужий дуже гарною і змістовною промовою. Пос. Г. Тершаковець промовив від Української Парл. Репрезентації. Від українських центральних економічних установ у Львові витав комарнянців пос. З. Пеленський, вказуючи на вагу міст у розвою нації. Іменем інтеліґентів, що вийшли з Комарна, промовив о. кан. І. Лішинський з Борислава згадуючи заслужених громадян, у першу чергу пок. о. Петрика. Помітне враження зробила деклямація студ. М. Ґелемея. Сеніор комарнянських інтеліґентів, о. кан. А. Пеленський, розповів про перші збори читальні, на яких як делеґат Головного Товариства був пок. А. Ванянин та дир. Народньої Торговлі В. Нагірний. На цих зборах співав квартет студентів зі Львова під проводом недавно померішого в Америці д-ра Сіменовича. Від „Рідної Школи“ в Комарні промовляв д-р О. Пеленський, від філії „Просвіти“ адв. О. Утриско, від „Сокола“ В. Ленець. Іменем дооколичних читалень промовляли М. Дуда з Підзвіринця, Г. Бабій з Голодівки, Качмар з Половець і В. Мушин з Конюшок Корол. Від Коломийщини промовив п. Д. Фендик. З черги відчитано цілу масу привітів та телеграм. Величаве свято закінчено народнім гимном.

Опісля понад 100 осіб засіло в салі Задаткового Товариства до спільного обіду, в часі якого цілий ряд бесідників згадував про славне минуле Комарна з бажаннями дальшого розвою нашого міщанства.

Вечором аматорський гурток відіграв удачно „Невольника“.

Так минув небувало святочний день комарнянського міщанства. Це свято дало доказ великого національного освідомлення міщан, серед яких надармо старалися деякі людці защепити інтернаціональну сельробівщину. Комітет свята під проводом адв. О. Утриска може бути вповні вдоволений, бо цей святочний день буде новим товчком до дальшої національної праці комарнянських міщан.

А. М.

—o—

Розкрадають колєктивне добро.

МОСКВА, 8. 8. ПАТ. Оголошений декрет викликав явища, що приняли в останніх часах масовий характер. Є це: 1) безупинні зловживання в державній та кооперативній торговлі, що сягають нераз кількох міліонів рублів; 2) крадежі збіжа з піль або складів колективів і совхозів та масова продаж збіжа на ринку перед виконанням державних збіжевих достав, що грозить невдачею цьогорічної хліборобської кампанії; 3) все частіші випадки самочинного розвязання колективів селянами, що радянська влада старається приписати „насильствам і погрозам кулацьких елементів“, хоч преса не подавала ані одного конкретного випадку того роду.

—o—

Ґітлерівські штурмівки проти леґіоністів

Польська преса повідомляє, що гітлерівці рішили стягнути до Данціга 30.000 штурмовців і то рівночасно зі зїздом польських леґіоністів у Гдині. Демонстрація гітлерівців буде відповіддю на польські маніфестації „обєднання Польщі з морем“. В концентрації німецьких штурмівок у Гданську мають взяти участь відділи зі Сх. Прусії та решти Німеччини, перевезені морем або транспортовими потягами крізь поморський коридор.

ОСТАННІ ВІСТИ

КРІВАВІ ДНІ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 8. 8. ПАТ. Мин. неділі було на нім. Шлеську багато кровавих подій. В соц. книгарні в Вольбримі вибили камінями і рев. стрілами виставові вікна. Виконали там теж замах на соц. дем. провідника громади. Виновники втекли мотоциклями. У вестфальській місцевости Фрейденберг у бійці стрілецького союзу з поліцією було 10 осіб ранених і 3 поліцаї. Гурток гітлерівців побив тяжко 2 комуністів. Пятьох виновників арештували. Придержали теж одного гітлерівця, що брав участь у нападі на крамниці в роб. дільниці. В Гайде арештували віцебурмістра, вмішаного в бомбові замахи.

КЕНІҐСБЕРҐ, 8. 8. ПАТ. Около 50 людей напало на вулиці на кількох поліцаїв, які патролювали завулки, в яких живе сусп. шумовиння.

КАССЕЛЬ, 8. 8. ПАТ. У Касселі в бійці членів „Залізного фронту“ з комун. боївкою були три особи тяжко ранені, а три лекше ранені. В ночі на неділю в Бундаві райхсбанерівці пострілили гітлерівця. Поліція арештувала москаля Вас. Баранова, як підозрілого в замаху.

КЕНІҐСБЕРҐ, 8. 8. ПАТ. У Лею на пруському Мазовші виконали рев. напад на відділ держ. банку. Справців не викрили.

Скільки є втрат у людях?

МІНХЕН, 8. 8. ПАТ. Нац.-соц. преса повідомляє, що нац. соціялісти мали від 1. січня з. р. до сьогодні **8.185 убитих і ранених.** У 1931 р. було 6.303 втрат. Соц. преса повідомляє, що втрати райхсбанера від скасування заборони гітлерівських боївок виносять **15 убитих і 104 тяжко ранених.**

СПРАВА НОВОГО КАБІНЕТУ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 8. 8. ПАТ. Із поворотом канцлера фон Папена почалися політ. конференції, які рішать про склад і характер будучого кабінету. Неофіціяльно розмовляв мін. Шляйхер із Гітлером. Теперішній кабінет і після реконструкції матиме характер фахового. Це відповідає й бажанню Гінденбурга, з якого волею рахуються впливові політ. чинники. Зновуж през. Гінденбург і члени кабінету вважають конечним втягнути до буд. кабінету соціялістів. Вступлення гітлерівців до кабінету в ніякому випадку не може змінити чисто фахового характеру кабінету.

МЕКДОНАЛЬД НА ВІДПУСТЦІ.

ЛЬОНДОН, 8. 8. ПАТ. Англійський премієр Мекдональд є тепер на короткій відпустці в Ню Тавнардс (півн. Ірляндія) в маркіза Льондондері. Гостина його не має політ. значіння. Заперечують чутки, начеб Мекдональд був у цій місцевости в звязку з англ.-ірляндським конфліктом.

ПОДІЇ ОСТАННЬОГО ДНЯ У ЛЬВОВІ.

При вул. Кубасевича ч. 5. у Львові скочила з II. пов. на подвіря 25-літня Ол. Стебелківна. Згинула на місці. Рішилася на цей крок після суперечки із суженим. — На Горі Страчення незнана жінка випила сільний квас. Непритомну відвезли до шпиталю. — Арештованого голову II. страйк. к-ту Кишку сл. суддя випустив на волю. Поліція найшла в його хаті відозви КПЗУ та ППС-лівиці ще з 1928 р. себто з часів соймових виборів. — На пл. Теодора якийсь багатство водягнений пан роздавав людям гроші від 1—2 зол. Люди говорили, що він з Америки. Коли поліція прийшла на місце, загадочний філянтроп був уже віджхав.

Біржа.

Збіжева біржа.

Пшениця пастівний 13.50—14, ячмінь галицький на мливо 14.50—15, овес галицький двірський 16—16.50, овес звичайний 13.50—14, кукуруза краєва 20—20.50, гречка на мливо 13.50—14, ріпак ов. 29—30, пшоно 35—37, пшениця краєва двірська льоко Львів 26.50—27, пшениця збірна 25.25—25.75, ячмінь гал. на мливо 16.25—16.75, овес гал. 18.50—19.

Гроші.

Дол. Зл. Держав 8.92. Букарешт 5.34, 5.27, 5.91, Льондон 30.85, 31, 30.68, Париж 34.94, 35.09, 34.85, Прага 26.40, 26.41, 26.34, Швайцарія 173.80, 173.26, 173.40, Італія 45.45, 45.55, 45.15, Бельгія 212.35

По широкому світі.

— Наслідком вибуху в копальні вугля в Гокказе (Японія) згинуло 57 вуглекопів, між ними 6 студентів політехніки.

— Ірляндський парлямент ухвалив два міліони ф. штер. на економічну боротьбу з В. Британією.

— Місто Ганков облягли відділи комуністів числом 40 тисяч осіб.

— Бельгійські гірники проголосили страйк, в якому візьме участь 170 тисяч робітників.

— Надіючись знесення прогібіції, американські броварники перебудовують свої бровари а імпортери вина замовили у Франції 20 міліонів бутельок.

— В міжнародньому конгресі молоді в Римі бере участь 200 делеґатів, що репрезентують вищі школи 25 держав.

— На домагання гітлерівців предсідник пруського сойму Керль відкликав заповіджену на 16 і 17 ц. м. сесію пруського сойму.

— На Азорських островах було сильне землетрясення, причому завалилася церква і кільканадцять домів.

НОВИНКИ

— **Мінеральний живець Черче,** зал. стація: Потік-Черче, почта Рогатин. Сезон триває до 20. вересня. В III-му сезоні, від 20. серпня почавши, ціни знижені. Купелі 1.50—2.50 зол., повне удержання в пансіонатах з мешканням і харчами 3.50—4.50 зол. денно. Проспекти на бажання висилає Управа. 173 1—5

— **Свято в Підлисю** з причини слоти відложене на неділю 14. серпня ц. р.

— **Українець видавцем німецького часопису.** Від кількох місяців появляється у Відні місячник п. з. **„Die übersinnliche Welt“**, що його видає наш земляк п. Михайло Слобода. **„Die übersinnliche Welt“, Zeitschrift für Charakterkunde, Schicksalsdeutung und Lebensglück** — це орган ілюстрований, зі збором найкращих співробітників, що посвячує багато місця окультизмові і ріжним його проявам. Адреса того часопису: **Wien XIX/1, Biedergasse 7/16.**

— **Службова відзнака для війтів.** Міністр внутрішніх справ видав обіжник, яким нормує службові відзнаки для президентів, бурмістрів, начальників громад і солтисів. Службовою відзнакою війтів буде мосяжний ланцух, зладжений з мосяжних плиток і получених звенами, а до нього прічіплений мосяжний овальний медаль з написом „Вуйт ґміни“ і з назвою громади. Посередині медалю білий орел з буквами **„R. P.“**. Кошти службової відзнаки платить громада. Війт має носити її на засіданнях громадської ради та зборах, на яких виступає в урядовому характері, або при виконуванні інших урядових чинностей.

— **Стрілецькі маневри.** З приводу роковин вимаршу першої леґіонової кадрівки з Кракова перед 18 роками під командою Пілсудського польська стрілецька організація влаштувала в цілій Польщі маніфестаційні свята. Організація львівської округи уладила між іншим нічні маневри на північ від Львова. Маневрували дві групи, північна і південна, зложені на зразок справжнього війська з ріжних родів зброї. В ночі на неділю обі групи рушили проти себе: північна з Жовкви, південна зі Львова і стрінулися на узгірях біля Гряди, Грибович і Дорошева, де серед дощу розігралася головна кампанія. Маневри скінчилися в неділю перед полуднем дефілядою у Львові.

— **Всюди редукції.** Рада міністрів зменшила нижчим службовцям почт і телеґрафів винагороду за нічну службу з 20 на 10 сот. від години. Ніякий додаток за нічну службу не прислугує службовцям при амбулянсах і радіо.

— **Вовки біля Чорногори.** Прогульковці з околиць Чорногори повідомляють, що коло Піп-Івана появляються нічю тічні вовків, нападаючи на худобу. Гуцули відганяють хижаків вогнищами або вітровими тарахкалами.

— **Гімназія „славянської взаімности“.** У Варшаві повстала освітна кооператива „Славянська Взаімність“, якої головним завданням відкрити приватну гімназію з правами прилюдности з польською мовою навчання, але з навчанням мов: російської, української, білоруської, евентуально сербської. Навчання православної релігії, згаданих мов, історії та географії буде в матірній мові учнів. Директором гімназії має бути б. директор російської гімназії у Варшаві і б. директор православного варшавсько-холмського консисторa Ів. Голубовський. Гімназія має вже приміщення і наука розпічнеться з днем 1. вересня.

— **Б. православний архимандрит** Смарагд Латишенко, засуджений свого часу на 12 років вязниці за вбивство православного митрополита Юрія, має на днях, як повідомляють варшавські газети, вийти з мокотівської вязниці, тому, що на основі амнестії третину кари йому дарували. Він має виїхати до Америки.

— **Не добре, як живо добре.** Канадійський уряд і канадійські фармери журяться дуже надмірним живом пшениці, що принесе їм 450 міліонів бушлів. Такого врожаю не памятають найстарші люди. Тепер вони ломлять собі голови, як позбутися того надміру збіжа без значного обниження цін, тим більше, що майже на цілому світі цього року гарний врожай.

— **Вбивство батька, наняте сином.** На дідича Клементоцького в Олейові та його жінку напали перед кількома днями два бандити й тяжко їх поранили. Поліції удалося їх арештувати. При переслуханні вони зложили сензаційні зізнання, що син дідича наняв їх за винагородою 20 тисяч зол., щоби спрятали зі світа його родичів. Молодого Клементоцького арештували і незабаром він разом з обома бандитами буде відповідати перед наглим судом. Клементоцький хотів позбутися своїх родичів тому, що вони його виділичили.

— **Танк скакун.** На полі військових вправ коло Лінден у стейті Ню-Джерсі інжинір Хрісті демонстрував сконструований ним новий тип танка скакуна, що може перескочити самохід. Скок виконується при помочи пружини, уміщеної в заді воза. Новий танк може скакати на височінь 2.50 метра і на віддаль 10 метрів. Швидкість, яку може розвинути, доходить 170 км. на годину.

— **Боротьба зі збіжевою ржою.** В міністерстві рільництва і земельних реформ відбудеться 9 ц. м. конференція в справі боротьби з ржою, що кинулася на пшеницю та інші збіжа. В нараді возьмуть участь крім урядових чинників також представники хліборобських організацій та воєвідських урядів.

— **Висадили памятник.** Велике враження у Франції викликало висадження в повітря памятника унії між Францією і Бретанією з приводу цьогорічного свята. Здогадуються, що замах виконали члени сепаратистичної партії Брейс Атао („все Британія“).

— **Грім поразив агітатора безбожности.** В селі Соловйов коло Полонного явився агітатор і заповів, що виголосить промову про „спорохнявілу буржуазну релігію“ та про нову релігію марксизму. Коли приготовлявся в одній хаті до промови, грім ударив у цю хату і сильно його приголомшив. Наляканий нарід добачив у цьому божу кару й агітатор прирік людям, що більше не буде виступати проти Бога. Коли ж довідалася про це більшовицька влада, арештувала його й має вислати на Сибір.

Український шпиталь у Львові.

Дальша будова ювилейного шпиталю Народньої Лічниці.

Комітет будови хоче поділитися з громадянством приємною вісткою, що в половині цього місяця зачнеться дальша будова ювилейного шпиталю. До реалізації цеї будови причинилася головно фундація Епархіяльною Радою Львівської Архиепархії двох ліжок у шпиталі, які призначені по вічні часи на безплатне лікування двох священиків, або їх родин із тої ж дієцезії.

Одначе квоти, призначеної на цю фундацію, а саме 10.000 ам. долярів, комітет не дістане відразу, тільки етапами. І тому на цей рік комітет будови намітив собі викінчення партеру, в якому будуть міститися, крім канцелярії дирекції, амбулаторія (кімнати для прихожих хорих), кімнати для Рентґена і радіотерапії (лікування світлом, як кремінна лямпа, віталюкс, діятермія) та кімнати для інсталяцій, потрібних до урухомлення партеру, себто центрального огрівання, водопроводової, газової й електрики. Відповідно до умов, які поробив комітет із фірмами, будова зачнеться коло 15. ц. м., а викінчена має бути до кінця листопада, так, що під зиму дотеперішня Лічниця моглиме поширитися і на новий будинок.

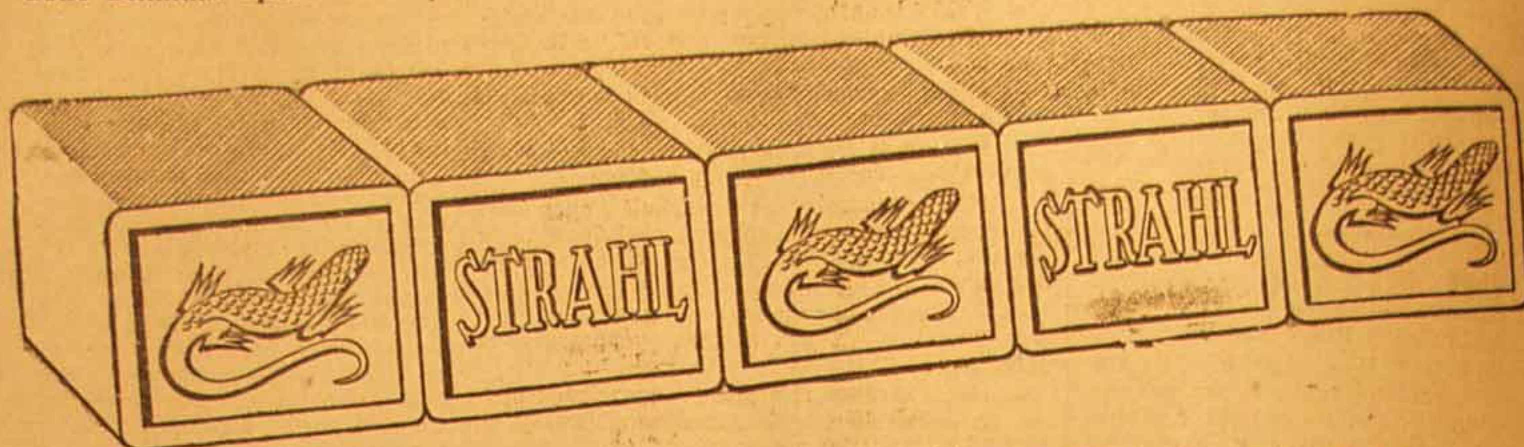
На докінчення цілої будови і на урядження шпиталю треба ще буде коло 20.000 ам. долярів. Якби так за Львівською Архиепархією пішли інші наші дієцезії, чи пак наші багатші установи й уфундували бодай по одному ліжку (кошт утримання одного ліжка на вічні часи 5.000 ам. дол.), тоді шпиталь можнаб викінчити за рік і можнаб його урухомити вже в осени 1933 року.

Дописи.

ДРОГОБИЧ. **(Великі успіхи „Цвіркуна“).** Від кількох днів живе Дрогобич під враженням великих успіхів, які зустріли наш одинокий театр ревії „Цвіркун“, тепер під управою п. Олеся Остої-Залуцького, у Трускавці, так, що нетерпляче ожидали ми його приїзду до Дрогобича. Вкінці в днях 2., 3. і 6. ц. м. театр виставив у Дрогобичі три ревії: „Бо хто не ошибке“. „Не базьна

ЯДЕРНЕ, ЗДОРОВЕ, ПАХУЧЕ

є наше мило з ЯЩІРКОЮ, і тому тішиться воно великим признанням практичних господинь.

80 7-10

Якшо на милі є знак „ЯЩІРКА“ то можна бути певним що це продукт **першорядний і дешевий.**

туємо“ і „Ревія ревій“. Публика, яка численно являлася на всіх виставах (хоч багато наших людей розїхалося на літниська), бавилася знаменито, а сміхові не було стриму. Знаменита гра артистів, прегарний балет, костюми і декорації — це найбільші цінности симпатичного ансамблю, який надовго лишиться в памяти дрогобицьких громадян. — М. С.

ГІЙЧЕ, ПОВІТ РАВА РУСЬКА. **(„Русске“ віче).** Дня 24. липня ц. р. бувший кандидат на посла з „русскої“ партії, а теперішній покутний писар Іванус Іван, довідався, що в сусідньому селі має відбутися віче УНДО. Тому скликав до Гійча ніби „русское“ віче, на яке запросив послів з ББ., а саме Бачинського М... і свящ. Яворського, а також повітового команданта „Стшельца“ п. Кохановського та інших. Хід віча дуже характеристичний і заслуговує вповні на те, щоби його описати. В год. 11-ій передпол. приїхали посли в товаристві „стшельців“ до Гійча. На приготованому місці, де мало відбуватися віче, стрінули лише Івана, його двох чи трьох помічників та команданта поліції Козярчика. По годиннім проході, коли ніхто з селян не явився, казали візти на церковну дзвіницю і дзвонити на трівогу. Перестрашені селяни, котрі не пішли на віче УНДО до Вільок Мазовецьких, але лишилися дома доглядати господарства, вибігли на вулицю, думаючи, що в селі пожежа. По тяжких трудах повелося якось стягнути гурток селян на віче, але всіх разом з послами, „стшельцами“ і дітьми не було більше як 30 осіб. Перший промовляв посол Бачинський. Він зазначив, що говоритиме іменем ББ. та почав оповідати, як то колись наші посли їздили до Відня і купалися в Дунаю, а тепер їздить до Варшави і купаються у Віслі. Нарікав на те, що українці не піддтримують уряду і що за те в 1930 році мусіла на них бути пацифікація. В дальшій своїй промові „ствердив“, що русини чи українці, поляки, білорусини і жиди — то один словянський нарід, який повинен жити в згоді та виконувати те все, що каже уряд, бо як не буде послушний урядові, то може повторитися те саме, що було в 1930 р. Другий з черги промовляв посол Яворський. Він говорив на економічну тему, а зокрема звернув увагу на теперішню крізу. Причиною крізи — твердив він — є те, що натворилося за багато машин і тому і фабрики і хлопи не мають заробітку. Чи й коли скінчиться кріза, він не знає. Нарікав також на громадян, які, замісць виконувати те все, що наказує уряд, ширять незгоду. Якби всі громадяни слухали і робили те, що каже уряд, то не треба булоб коштом держави удержувати так багато війська і поліції. Дальше нарікав, що через те, що громадяни не слухають уряду, Польща не може одержати позички. Закликав до співпраці з урядом, щоби і в цей спосіб оборонити Польщу від ворогів із заходу і сходу. Третій з черги промовляв Іванусов Іван. Промову свою зачав від бою під Ґрунвальдом. Закликав присутніх до боротьби проти Кружка „Рідної Школи“, який недавно основано в Гійчу, бо „Рідна Школа“ — твердив Іван — є тою організацією, яка каже нищити державне майно і палити панські стирти. Твердження своє мотивував процесом рогатинської гімназії. Нарікав на місцевого пароха о. Тарасовича за те, що той належить до Кружка „Р. Ш.“ і ширить відомости про Україну та, мовляв, тимсамим приносить шкоду для народу. Дальше взивав, щоб усунути його з парохії. Накінець подякував панам за те, що приїхали на віче і візвав присутніх відспівати їм многая літа, але присутні немов змовилися і приняли заклик мовчанкою. — Друга частина шумного „торжества“ відбувалася в льокалі чит. Качковського при горівці, пиві, ковбасі, шинці, булках та папіросках. Усе те їли самі та роздавали даром селянам. Заможнішим господарям папіроски впихали за пазуху. Тут п. посли обіцяли вистаратися 1000 зол. для місцевої „русскої“ кооперативи, яка вже валиться, та казали, що поможуть сплатити рати за пібране молочарське приладдя. У всіх справах, а передовсім у справі плачення податків, радили звертатися через Іванусу, а він, мовляв, при їх помочі старатиметься, щоби податки були відписані. Щодо усунення з парохії о. Тарасовича, то заявили, що вони не в силі, але радили писати до епископа і Риму в тій справі. На хапатні промовляв також командант „Стшельца“, лісовий інспектор Повітового Виділу Кохановський. Він говорив про польсько-руську згоду. Хапатню закінчили відспіванням „Мир вам братя“. Найкраще у співанні попис/ався кс. посол Яворський. Як твердять селяни, він своїм голосом перекричав усіх співаючих. Слід ще згадати, що командант місцевого поліційного постерунку Козярчик, вертаючи з хапатні, зі злости накинувся з ординарною лайкою на вертаючого дорогою громадянина з Гійча п. Притулу Василя, мабуть за те, що той їздив на віче УНДО до Вільок Мазовецьких.

СПОРТ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Сокіл (Золочів) 3:1.** Заслужена перемога Поділля над дружиною золочівського українського Сокола в товариських змаганнях, розіграних 31. VII. передпол.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Ж. Р. К. С. 2:0 (1:0).** Поділля виступило до других змагань у тому самому дні пополудні, та проте дало собі раду з жидівською робітничою дружиною. Суддював п. Маргулес.

ЛЬВІВ. **Степ — Огніско 1:0 (1:0).** Змагання за мистецтво Ц-кляси. Ворота для української дружини стріляв Паньків. Суддя п. Набелец.

ХОДОРІВ. **Погонь (Стрий) — Репрезентація Ходорова 3:1 (1:1).** В репрезентації Ходорова брали участь грачі Сокола, Українського Спортового Т-ва і Промення.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8.VIII. 1932 за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., сир звичайний 3·50 зол.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіна.

АПОЛЬО: „Варієте“ (з Янінгсом) і „Біле пекло“.

АТЛЯНТІК (давніше Лев) **нечинне.**

КАСІНО: „Афера замужної жінки“.

КОПЕРНИК: „На заході не було так зле“ і „Спізнений романс“.

МАРУСЕНЬКА: „На заході не було так зле“ і „Спізнений романс“.

МІРАЖ: „Бастер Кітон проти Черлі Чапліна“.

ОАЗА: „Велика гра“.

ПАН: „Дзвонар із Нотрдаму“.

ПАЛЯС: „Містігрі“.

ПАСАЖ: „Червона помста“.

ПРОМІНЬ: „Романс кадета“.

СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Поганин“ і „Льорель та Гарді“.

УТІХА: „Кривава помста“.

ХИМЕРА: „Табу“.

—o—

Закордонне радіо.

Середа, 10. серпня 1932.

Мілано (331,4) 11.15, 13.00 Музика, **Штрасбург** (345,2) 17.00, 20.45 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.25 Гунар Калєніюс, спів, **Гамбург** (372,2) 20.00 „Мінхгавзен“ трагікомедія Вальтера, **Берлін** (419) 21.10 „Фрілінгслюфт“ оп. Райтера, **Стокгольм** (435,4) 20.00 Шведська музика, **Рим** (441,2) 13.00 Концерт, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 17.00 Солісти, **Мінхен** (532,9) 20.20 „Марія Стюарт“ траг. Шілера, **Будапешт** (550,5) 12.05, 22.15 Концерт, **Харків** (937,5) Концерт, 18.35 Нар. музика, 20.00 Тр. з театру, 24.00 Нар. пісні.

Львівське радіо.

Середа, 10. серпня 1932.

11.58 Час. 12.10 Перегляд преси, 12.20 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольогічний комунікат. 15.00 Господарський комунікат. 15.40 Образок для дітей, 15.52 Грамофон, „Сільва рерум“, 16.40 Авд. для хорих, 17.00—19.15, 20.00—22.25, 22.40—23.36 Трансмісії, 19.45 Літер. балачка, 22.25 „Музичний польський фолькльор“ відч. у фр. мові.

—o—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УЧИТЕЛЯ СКРИПАКА шукає Музичний Інститут в Яворові. Капельник і диригент має першенство. Подання з кваліфікаціями і умовинами слати: Д-р Фільц в Яворові. 163 2—2

ДО СПІЛЬНИХ проходів і прогульок глядаю товаришки. Зголошення слати до Адміністрації „Діла“ під „Емеритка“. 172 1—1

ПРИЙМУ дві ученниці на мешкання з харчем. Дорога Вулецька бічна 35, Кульчицька. 174 1—1

ЖІНКА старша, ощадна, знається на господарстві, шукає місця господині. Львів, Красіцьких 12, у Чайковської. 170 1—1

НОВИЙ КОДЕКС КАРНИЙ з коментарем проф. Макаревича висилає Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. Ціна брош. 12.— зол., в опр. 15.— зол., за післяплатою 1.50 зол. більше. 169 1—3

ДЛЯ ЕМЕРИТОК є вигідне і дешеве помешкання у Львові. Відомість у п. Ольги Торонської, Чарнецького 24, II., Львів. 171 1—1

ВИПРОДАЖА посезонова остмніх моделів: плащів, суконь, костюмів та ін. найкращої якости по дуже низьких цінах. Магазин конфекції: **Яків Позамент,** Львів, вул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 141 5—6

Найдешевші книжки!

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із француськ. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Бюро посередництва в Берліні

переймає

ПРИМІЩЕННЯ В РІЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ І ЧУЖИХ ЧАСОПИСАХ

статтей (статті чужинців для української преси), оголошень (закордонні оголошення для української преси) і т. д.

ЗАСТУПНИЦТВА

українських підприємств, вивіз, довіз і т. д.

постачає

ВСІ ЧАСОПИСИ І КНИЖКИ

українською і чужими мовами

ВИРІЗКИ

з часописів ріжних країв

АДРЕСИ

українських і чужих установ та приватних осіб у ріжних країнах

переводить

ФІНАНСОВІ І КРЕДИТОВІ ОПЕРАЦІЇ В РІЖНИХ КРАЇНАХ

організує

ПОДОРОЖІ УКРАЇНЦІВ У РІЖНИХ КРАЇНАХ

дає

ПОРАДИ

у справах пашпортів, віз, дозволу на побут, податків, праці, студій і т. д.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10.